

Posudek oponenta

na diplomovou práci studenta Lukáše Doležala

„Přípustné riziko v trestním právu“

Zaměření diplomové práce a její základní koncepce

Předložená diplomová práce je věnována problematice přípustného rizika, resp. jeho úpravě v trestním právu. Autor podle svých slov chtěl o tomto institutu zjistit více a prozkoumat jej do větší hloubky, poukázat na účel, který vedl zákonodárce k jeho zakotvení do trestního zákoníku. Vedle obecného vymezení se zvláště zaměřil na riziko v medicíně a ve sportu.

Použité metody a způsob zpracování zvolené problematiky

Diplomant zpracoval problematiku na základě kompilace relevantní odborné literatury, tedy rozhodujících pramenů v podobě učebnic, komentářů, monografií, odborných statí, převážně domácího původu a internetových zdrojů. Shromáždil většinu odborných zdrojů reprezentovaných díly autorů, kteří se problematice přípustného rizika dlouhodobě věnují. Po formální stránce nelze přehlédnout řadu nepřesností, překlepů, nesprávných gramatických tvarů, používání velkých a malých písmen, neshodu podmětu s přísudkem ve větách, atd., což svědčí o nedostatečné závěrečné kontrole díla.

Zvolená systematika práce a její obsah

Po tradičním Úvodu je práce členěna do devíti kapitol. První kapitola Okolnosti vylučující protiprávnost (str. 11-28) nejprve podává obecnou charakteristiku tohoto institutu a podrobný popis jeho jednotlivých forem upravených v trestním zákoníku i těch, které jsou zpracovány toliko doktrínou a soudní judikaturou. Druhá kapitola Vývoj přípustného rizika (str. 29-32) má historický obsah. Třetí kapitola Riziko a jeho nutnost ve společnosti (str. 33-36) odůvodňuje přítomnost rizika v lidské činnosti a nutnost zakotvení jeho právního rámce. Čtvrtá kapitola nese název Přípustné riziko (str. 37-57). Je rozbohem trestněprávní úpravy v trestním zákoníku a vymezuje podmínky a hranice přípustného rizika, jakými jsou společensky prospěšný cíl, subsidiarita rizika, vztah mezi ziskem a ztrátou, minimalizace možných ztrát, dále charakterizuje subjekt rizikového rozhodování, popisuje optimální informovanost a postup lege artis, vyloučení škod na životě a zdraví a soulad s požadavky právních norem. Pátá kapitola Srovnání se slovenskou úpravou (str. 58-65) má, jak již název napovídá, komparativní charakter. Riziko v medicíně (str. 66-6) je obsahem šesté kapitoly a rozebírá institut přípustného rizika ve zdravotnictví tak, jak jej normují příslušné předpisy, v praxi využívané zejména při lékařském výzkumu na živém člověku. Sedmá kapitola Riziko ve sportu (str. 77-86) podobně jako předchozí se zabývá jinou oblastí lidské činnosti, v níž je

obsaženo riziko. Popisuje různé teorie přístupu (teorie účelu, teorie souhlasu poškozeného, koncepce státního dovolení, teorie dodržení sportovního pravidla, teorie přípustného sportovního rizika). Zhodnocení platné právní úpravy nacházíme v kapitole osmé (str. 87-89). Práce končí v deváté kapitole Závěrem (str. 90-92), přehledem použitých pramenů a anglicky psaným Resumé.

Hodnocení a náměty pro obhajobu

Práce je zásadně způsobilá k obhajobě. Diplomant prokázal základní schopnost výběru rozhodných pramenů a práce s nimi. Nevynechal prakticky žádný z reprezentativních názorů na dané téma od autorů, kteří se problematikou zabývají dlouhodobě (Kuchta, Hajn, Králík a další). Práce je kompilátem publikovaných názorů, k nim však diplomant dodává vlastní postřehy a názory. Přitom je přece jen vidět menší zkušenost s psaním odborných textů. Práce má na jedné straně více než dostatečný rozsah, nicméně na straně druhé na více místech opakuje stejné myšlenky (úprava okolností vylučujících protiprávnost, popisy a účely rizik), ve větší než potřebné míře zahrnuje obecné charakteristiky a souvislosti všech (tedy i nezkoumaných) okolností vylučujících protiprávnost. Také je nepřehlédnutelný rozdíl stylů od odborného až po velmi populární. Ocenit je naproti tomu možno práci s judikaturou, vhodný výběr a popis dvou oblastí lidské činnosti, v níž je riziko a jeho překročení častým jevem (zdravotnictví, sport). V rámci ústní obhajoby by se autor mohl zamyslet nad sportovní činností a úrazy při ní vznikajícími. Je spíše přípustným rizikem nebo svolením poškozeného či výkonem dovolené činnosti? Kdy vzniká trestněprávní odpovědnost?

V případě úspěšné obhajoby navrhuji předběžně známku dobře.

V Plzni dne 18. května 2012

JUDr. Josef Baxa
oponent diplomové práce

